

KÜLÖNFÉLÉK

Hankiss János dr. államtitkár Kolozsváron „A magyar kultúra értéke” című nagyszabású előadásával nyitotta meg a Szabadegyetem előadásorozatát. — A kultúra közösségi érték, a tökéletesség felé való törekvés, hatalmas lelki honvágy a szellemi, az esztétikai emelkedés felé. Nem volt Nyugaton értékes szellemi áramlat, amely nálunk talajra ne talált volna, de szolgálai utánczók sohasem voltunk, a különböző áramlatokhoz hozzáadtuk, ami hiányzott belőle, vagy elvettük, elhagytuk, ami nem odavaló volt. Így fejlődött ki a magyar irodalom, amely a legnagyobb, legcsodálatosabb értékünk. Székely népköltészetünk és ballada-költészetünk egyedülálló a világirodalomban. A különböző szellemi áramlatok kijavított és kibővített értékeit tovább adtuk a Balkámmak, hogy azokkal más népek is boldoguljanak. A magyar művelődés, a magyar irodalom egy nagy, hatalmas nemzethez van méretezve, bár politikailag közép- vagy éppen kis nép vagyunk. Kultúránk erős védő paizsunk, melynek segítségével dolgozunk, küzdünk eszményeink megvalósításáért.

P. Szentmártoni Kálmán kitüntetés. Örömmel vettük a hírt, hogy a Kormányzó Úr P. Szentmártoni Kálmán ny. gimnáziumi tanár, tb. igazgatónak, lapunk felelős szerkesztőjének a tanügyi főtanácsos, gimnáziumi igazgató címet adományozta. Szentmártoni Kálmán több mint három és fél évtizedre terjedő tanári működése alatt tudományos történelmi kutatásaival egyházának és nemzetének egyaránt kiváló szolgálatokat tett. A legfelsőbb helyről érkezett kitüntetés alkalmával, mely a nemzet elismerését jelenti, lapunk szerkesztőbizottsága és olvasótábor felelős szerkesztőjét meleg szeretettel köszönti és további munkásságára Isten áldását kéri.

Az Unitárius Irodalmi Társaság 1943. november 22-én tartott választmányi ülésén Lőrinczy Géza és Bede Emil lelkészeket rendes tagoknak megválasztotta.

Nagyértékű ajándék az Unitárius Kollégium könyvtára számára. Kelemen Lajos levéltári főigazgató a napokban ajándékozta meg könyvtárunkat a következő című könyvvel: „De Jesu Christi invocatione disputatio”. A latin nyelvű mű azt a vitát tárgyalja, amelyet Faustus Socinus rendezett Dávid Ferencsel 1578—79-ben. A könyv 1595-ben jelent meg Kolozsvárt és oly nagybecsű ritkaság, hogy például Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárában sincs megemlítve. Amint hallomásból értesültem, még egy példány Bácsban található. Mindenesetre kötelességemnek tartom, hogy Kelemen Lajos főigazgató úrnak e megbecsülhetetlen ajándékáért itt, a nyilvánosság előtt is, könyvtárunk nevében, hálás köszönetet mondjak.

Márkos Albert, könyvtáros.

Divatos népiesség. Amióta Kriza János csodálatos ösztönös megérzéssel összegyűjtötte a székely népköltészet gyöngyeit, s „Vadrózsák” címen világgá bocsátotta: azóta állandóan erősödik az a tudat, hogy a nép lelke az az ősforrás, melyből a legtisztább nemzeti értékek buzognak fel. Ma már nem csupán hazánkban, hanem egész Európában mindenütt, aki a szebb és jobb jövő kiépítésén fáradozik, a nép és a faj lelki életében keresi azokat a sajátságokat, amelyekre a jövőt építheti. A költészet, a művészet, az építészet, a zene, a jogszolgáltatás egyaránt a nép lelkéből meríti fejlődése és gazdagodása eszközeit. És ez ma már egész természetnek is látszik... Minden nemzetnek megvannak a maga adottságai. Csak ezek ápolásában, fejlesztésében él maga a faj. A fát is ok nélkül kényszerítenők, hogy természetével ellenkező gyümölcsöt teremjen. Azért hát csak vissza az ősi talajhoz, a nép lelkéhez, mert ott vannak a szebb jövőt ígérő csírák.

De, minf minden áramlat, úgy ez is sok gazt és szemetet kavar fel. Divattá lett a népieskedés. A divat pedig sok olyan portékát árul, amire a népek semmi köze. Elővirág helyett művirágot hord kosarában. Jó céger alatt hamis árut rejteget s ezzel rontja az igazinak hitelét. Ez a divatos népieskedés, mely néhány szólásforma betanulásában, a szavak és mondatok elferdítésében, nevetésre ingerlő góbéságok gyártásában áll, veszedelmes ellensége az igazi népiességnek. Ezt a kártékony gyomot irt-suk, hogy az igazi virágok annál szebb színben pompázhassanak.

A legújabb lourdesi csoda. Egészen komoly formában járta be a napisajtót a következő hír:

„A *Matin* híradása szerint a legutóbbi bucsújárás alkalmával a lourdesi csodatevő vízmedence csodálatosnak mondható gyógyulás színhelye volt, amelyről nyolc orvos hivatalos tanusítványt állított ki. Chalberon Jozefin 28 éves leány csonttörésből eredő súlyos izületi elváltoztatásokban szenvedett; baltérdét léptelen volt behajlítani s hónapok óta nem hagyhatta el az ágyat. A röntgenfelvételek olyan organikus elváltozásokat mutattak, amelyek sürgős amputálást tettek szükségessé. A leány kérésére a család a műtét végrehajtása előtt végső kísérletet tett a lourdesi csodatevő vízzel. A medencében történt leöblítés után néhány órával Chalberon Jozefin már talpraállott s a másnap megejtett röntgenvizsgálat az előző organikus elváltozásoknak nyomát sem mutatta. A leány kezelőorvosa, továbbá Gallen ismert csontspecialista, valamint hat más jelenlevő orvos szakszerűen megvizsgálta és ellenőrizte a csodálatos gyógyulást.”

Vajjon csakugyan a lourdesi forrás csodatevő ereje megszegyenítette az orvosi tudományak annyi verejték és áldozat árán elért nagyszerű eredményeit?

Főszerkesztő: **Vári Albert.**

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: **P. Szentmártoni Kálmán.**

Lengyel Albert könyvnyomdája Kolozsvár, Bolyai-utca 7. Telefon: 11-58

Felelős vezető: Lengyel Albert.

Nyugtázás.

A „Keresztény Magvető“-re az utolsó nyugtázás óta a következő befizetések történtek:

Gelei Árpád 8 P, Erdő János 10 P, Özv. Zakó Andorné 7'86 P, Dr. Ferencz Áron 9'86 P, Imreh József 9'96 P, Gál Vilmos 9'86 P, Kelemen Árpád 13 P, Debrecen egyházközség 10 P, Ferencz József 10 P, Gidáli Béla 9'86 P, Dr. Varga Béla 10 P, Dr. Gyulay Zoltán 12 P, Geréb Zsigmond 10 P, Kolozsvári kollégiumi nagykönyvtár 10 P, Teológiai Akadémia 20 P.

Tisztelettel kérem a hátrálékok és az 1944. évi előfizetési díjak beküldését.

Ismételten kérem, hogy az 1943—1944. évi előfizetési díjakat postán 10'14 P összeggel sziveskedjenek beküldeni.

Kolozsvárt, 1944. február hó 29-én.

Hadházy Sándor s. k.,
pénztárnok.

A „Keresztény Magvető“ füzeteiből megjelent:

1. **Miért vagyok unitárius?** Irta Lupton Dilworth, clevelandi unitárius lelkész. Angolból fordította Lőrinczi László.
2. **Ami örökkévaló** Dávid Ferenc életművében. Irta Dr. Varga Béla.
3. **Az evangéliumok nólakjai.** Irta I. Haller, freudenstadti dékán. Fordította Boros Jenő lelkésztanár.
4. **Régi unitárius költők.** Irta Pálffy Márton.
5. **Modern unitárius költők.** Irta S. Nagy László.
6. **Három felolvasás az unitarizmusról.** Írták Dr. Varga Béla, Vári Albert és Dr. Gál Kelemen.
7. **Világúzetünk válsága és a vallási igazság.** Irta Dr. Iván László.
8. **Kapcsolatok az erdélyi unitáriusok és a hollandiai remonstránsok között.** Irta Vári Albert.
9. **Régi igazságok új köntösben. I. Isten.** Irta Dr. Iván László.
10. **Az unitárius egyház alkotmányának vázlatos jogtörténeti kifejtése.** Irta Dr. Tóth György.
11. **Isten felé.** Irta Dr. Iván László.
12. **Régi igazságok új köntösben. II. Jézus.** Irta Dr. Iván László.
13. **Hittani tanulmányok.** Irta Dr. Varga Béla
14. **Szertartások és vallási szokások az unitárius egyházban.** Irta Dr. Boros György.
15. **Új világ küszöbén.** Irta Dr. Tóth György.
16. **Az unitárius ifjúság szerepe a többi keresztény ifjúság soraiban.** Irta Dr. Iván László.
17. **Dávid Ferenc arca a szellemtudományi lélektan tükrében.** Irta Dr. Iván László.
18. **Az Unitárius Irodalmi Társaság története.** Irta S. Nagy László.
19. **Protestánsizmus és unitarizmus.** Irta Dr. Iván László.
20. **Adatok a calvin-i unitárius egyházúozség történetéhez.** Irta Kovács Imre.
21. **Istenországa felé... Irta Vári Albert.**
22. **Dávid Ferenc és a tömeg.** Irta Szent-iványi Sándor.
23. **Gromo, János Zsigmond testőrkapitánya új megvilágításban.** Irta Pozsonyi Szentmártoni Kálmán.
24. **Kereszténység és unitarizmus.** Irta Vári Albert.
25. **Pízikai világ és szellemiség.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
26. **Hitigazság — tudományos igazság.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
27. **Dávid Ferenc vallása.** Irta Benczédi Pál.
28. **Benczédi Gergely születésének százéves fordulójára.** Irta Dr. Gál Kelemen.
29. **Az alsóbenczédi Gyallay-Pap család székelyszentmihályi ága.** Irta P. Szentmártoni Kálmán
30. **Az öikuménikus mozgalmak.** Irta Ferencz József.
31. **Új egyháztörténetírás.** Irta Dr. Zoványi Jenő.
32. **Ráció és lélek.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
33. **Új látóhatárok a természettudomány és bölcsélet határmesgyéjéről.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
34. **János Zsigmond erdélyi fejedelem.** Irta P. Szentmártoni Kálmán.
35. **Az evangélium ösvényein.** Irta Vári Albert.
36. **Az optimizmus vallásérkölesi jelentősége.** Irta Dr. Gelei József.
37. **Brassai Sámuel és a muzsika.** Irta Lakatos István.
38. **A hit eredete. Hit, vallás, egyház. Egyház és állam.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
39. **Laotse. I. Tao. II. Az élet.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
40. **Jóltevőink emléke.** Írták Józán Miklós, Gálffy Zsigmond, Benczédi Pál.
41. **Döbrentei Gábor kiadatlan levelei Bölöni Farkas Sándorhoz.** Közli Dr. Jancsó Elemér.
42. **A szombatosság vádja.** Irta Benczédi Pál.
43. **Berde Mózsá.** (Történelmi arckép.) Irta P. Szentmártoni Kálmán.
44. **A kereszténység válsága.** Irta: Dr. Kovács Lajos.

Lengyel Albert könyvnyomdája Kolozsvár, Bólyai-utca 7. Telefon: 11-58
 Felelős vezető: Lengyel Albert.